

طرح درس «احکام مسکرات» دیرستان

جزوهی دانش آموز

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَ
الْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ
فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، جز این نیست که شراب و قمار و بت‌ها
(یا سنگ‌هایی که برای قربانی نصب شده) و چوبه‌های قرعه، پلید و از عمل
شیطان است. پس دوری کنید از آنها، شاید که رستگار شوید.

(آیهی شریفه‌ی ۹۰ سوره‌ی مائده)

الکل و مشروبات الکلی:

اسامی مشروبات بر اساس درصد الکل موجود در آنها:

آیا نوشیدن الکل بی ضرر است؟

اثرات الکل بر بدن انسان

تأثیر الکل بر مغز

تأثیر الکل بر روان:

تأثیر الکل بر جسم:

مراحل دفع الکل در بدن:

معنای خمر:

مبحث احکام:

استفتائاتی از آیت الله سیستانی:

فتوای آیت الله وحید خراسانی در رساله توضیح المسائل:

آیات مربوط به حرمت شراب:

روایات و حکایات مربوط به حرمت شراب:

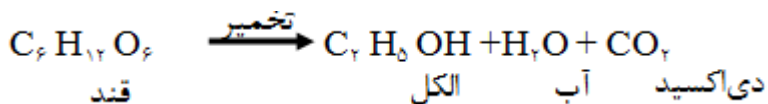
۳ تحفه

الکل و مشروبات الکلی؛

سابقه : شاید جالب باشد بدانیم حدود ۹۰۰۰ سال پیش (عصر حجر) در چین نوعی نوشیدنی تهیه می‌شده که دارای ۱۰٪ الکل بوده است و عمدتاً از آب و عسل درست می‌شده است.

فرمول شیمیایی : در تمامی مشروبات مسکر، الکل با درصدهای مختلفی وجود دارد که از تخمیر مواد قندی و کربن‌دار درست می‌شود.

قند در فرآیند تخمیر توسط باکتری‌ها از $C_6H_{12}O_6$ به الکل C_2H_5OH و آب H_2O و دی‌اکسید کربن CO_2 تبدیل می‌شود.

هر ترکیب کربن و هیدروژن که به همراه (OH^-) باشد را الکل گویند و معروفترین آنها الکل متیلیک یا الکل چوب (CH_2OH) و الکل اتیلیک یا اتانول (C_2H_5OH) می‌باشند.

۱) الکل متیلیک یا الکل چوب؛ این الکل بسیار خطرناک بوده و مصرف آن باعث کوری و در نهایت مرگ افراد می‌شود.

۲) الکل اتیلیک؛ این ماده شبیه مواد مخدر (نیکوتین یا هروئین) مستقیماً وارد جریان خون شده و بر قسمتهای مختلف بدن تاثیر می‌گذارد.

اسامی مشروبات بر اساس درصد الکل موجود در آنها (مخصوص مرتبی)

آبجو ۴٪ الی ۶٪

شراب ۷٪ الی ۱۵٪

شامپاین ۸٪ الی ۱۴٪

ودکا - ویسکی ۴٪ الی ۹۵٪

به اینها گاهی افزودنی‌ها و رنگ‌هایی اضافه می‌شود تا طعم و رنگ متفاوتی ایجاد کند که بیشتر زرد، سفید و یا قرمز هستند.

آیا نوشیدن الکل بی ضرر است؟

الکل اتانول یکی از داروهای اعتیادآور محسوب می‌شود که به عنوان ماده آرام‌بخش برای خواص نشاط‌آور آن مصرف می‌شود. افزایش مقدار مصرفی آن به منظور ایجاد اثر مطلوب، ممکن است موجب ایجاد تحمل و وابستگی فیزیکی گردد. مصرف‌کنندگان مزمن یا افراد معتاد به آن ممکن است به مقدار ثابت مشروب بنوشند بدون این‌که مست شوند، در این صورت احتمال دارد که یک نوع وابستگی جسمی و روانی در آنان به الکل به وجود آید که قطع مصرف آن، نشانه‌های ترک را به صورت تحریک پذیری زیاد، تشنج، حالات بی‌قراری یا عصبانیت، بی‌خوابی، بداشتهایی، عرق کردن و استفراغ ظاهر می‌سازد مانند مواد مخدر دیگر. نوشیدن الکل در بلندمدت اثرات سوء بر انسان می‌گذارد، حتی کسانی که موفق به ترک آن می‌شوند از این آثار سوء در امان نیستند.

اثرات الکل بر بدن انسان

به صورت کلی ۲۰٪ الکل در معده و ۸۰٪ آن در روده‌ی کوچک جذب بدن می‌شود.

تأثیر الکل بر مغز :

استفاده از الکل علاوه بر اینکه انسان را به کمبود ویتامین ب-۱ (تیامین) مبتلا می‌کند ، باعث آسیب‌های مغزی برگشت‌ناپذیر هم می‌شود.

الکل بر روی بخش‌های کنترلی مغز اثر گذاشته و هماهنگی بدن را مختل می‌کند و احساس کاذب اعتماد به نفس ، جسارت و گستاخی به فرد می‌دهد. مثلاً در هنگام رانندگی، با سرعت بالا و خطر آفرین حرکت کرده یا باعث تصادف می‌شوند. یا مثلاً تلو (سکندری) خوردن در هنگام راه رفتن به عبارتی عدم تعادل جسمی و ذهنی (مست لا یعقل) می‌آورد.

تأثیر الکل بر روان :

از دست دادن حافظه، تغییر شخصیت، اختلال در سیستم عصبی، سوء تغذیه، رفتار خشونت‌آمیز، اضطراب و افسردگی شدید.

تأثیر الکل بر جسم:

ایجاد بیماری‌هایی مانند سرطان در کبد ، ریه و معده ، سرطان سینه و حنجره و لب و مری ، ایجاد پوکی استخوان و سکنه مغزی، تشنج، بیماری‌های کلیه، نارسایی‌های قلبی و ناتوانی جنسی ، ناباروری ، بی‌میلی جنسی ، زخم معده، فشار خون بالا و

سکته قلبی، کم خونی، اختلال در سیستم ایمنی بدن، مشکلات پوستی، اسهال، آسیب به مخاط بینی، تخریب شدید بافت‌های ارگان‌های اساسی بدن مثل مغز و کبد منجر به آسیب دائمی به کبد و مغز می‌شود.

در زنان باعث غیر طبیعی متولد شدن نوزاد می‌شود.

در حقیقت الکل به هنگام مصرف اثر خود را خواهد گذاشت حتی اگر مقدار مصرف آن کم باشد نوشیدن آب سرد یا قهوه تاثیری بر میزان اثرگذاری الکل در فرد مصرف کننده ندارد.

حدود ۱۰ ساعت طول می‌کشد تا الکل جذب بدن شده، اثر خود را بگذارد و از بدن خارج شود و این با میزان مصرف یا دفعات مصرف آن ارتباطی ندارد.

جالب توجه این است که با کمی کنکاش در منابع خبری می‌توان با آمار بالای افرادی که بر اثر خوردن الکل متیلیک کور شده و

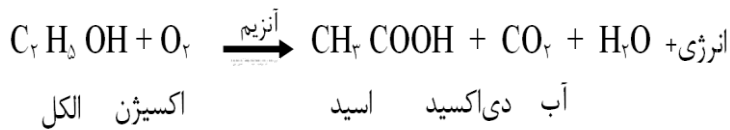
یا فوت کرده‌اند و دیگری که بر اثر مصرف الکل اتیلیک و یا انواع شراب‌ها به خود و دیگران خسارات جبران‌ناپذیر فراوانی وارد

کرده‌اند.

در جزوه دانش‌آموز (سرطان سینه) و (ناتوانی جنسی) به جهت حساس نشدن بچه‌ها به گونه دیگری ذکر شده است.

الکل در کلیه‌ها ، حدود ۵٪ از طریق ادرار خارج میشود ، در ریه‌ها ۵٪ توسط بازدم و مقدار کمی هم از طریق تعریق دفع می‌شود. اما عمده‌ی الکل توسط آنزیم‌هایی که کبد می‌سازد، اکسید شده و به اسید استیک، دی‌اکسید کربن و آب تبدیل می‌شود.

یعنی کبد با تزریق آنزیم، اکسیژن موجود در خون را با الکل ترکیب نموده و انرژی فوق‌العاده‌ای را به سرعت آزاد می‌کند که باعث تنفس سریع و سپس سرخ شدن صورت گردیده که نشان دهنده‌ی ورود انرژی زیاد به بدن است.

باید دقت کرد که اسید استیک تولید شده توسط کبد بسیار خطرناک بوده و اثر خود را بر روی بدن و اعضای داخلی آن خواهد گذاشت. این تاثیر با آنچه که در مصرف سرکه‌ی طبیعی با درصدی بسیار پایین‌تر وارد بدن شده و جذب می‌شود، متفاوت است.

معنای خمر:

خمر در لغت به معنای پوشانیدن و پنهان کردن است. و از آن جا که شراب، حواس ظاهری و عقل انسان را می‌پوشاند، بدان خمر گفته شده است. و در عرف عامه، به هر مایع سُکرآوری که از انگور، یا دیگر میوه‌ها و دانه‌ها، گرفته شده باشد، خمر گفته می‌شود.

در مورد حرمت مصرف الکل و مسکرات روان(مایع) ، مورد اتفاق و اجماع مراجع معظم تقلید است و اختلافی در آن نیست. اما در مورد نجس یا پاک بودن الکل سفید یا همان الکل طبی که از طریق صنعتی(از مشتقات نفتی) حاصل می‌شود که البته سمی هم بوده و در داروخانه‌ها موجود است و بیشتر برای مصارف بهداشتی کاربرد دارد، تقریباً همه مراجع آن را پاک می‌دانند مشروط بر اینکه به نجاست(خون یا ادرار) برخورد نداشته باشد. این همان الکل مورد استفاده در ادکلن‌ها و حلال‌ها می‌باشد.

شاید یکی از مصادیق منفعتی که در قرآن برای آن ذکر شده همین استفاده آن در صنعت و برخی موارد پزشکی، آن هم به صورت محدود باشد. البته قرآن می‌فرماید که ضرر آن بیش از منفعتش می‌باشد. ضمن اینکه این نفع اندک دلیلی برای جواز مصرف الکل (مسکر) در هر موردی نیست، مانند بسیاری از داروها که مثلاً به صورت بخور یا پماد استفاده می‌شوند و مفید هستند اما خوردن آن‌ها باعث مرگ می‌شود. مثل اکالیپتوس.

احکام شرعی مسکرات را باید به دقت ، از دفتر مرجعی که مقلد ایشان هستیم سوال کرده و طبق آن عمل کنیم.

مقالاتی در اینترنت موجود است که در مورد الکل و به صورت کلی مسکرات بحث کرده اند. از جمله‌ی آنها مقاله‌ی " بررسی علمی و فقهی الکل و فرآورده‌های آن " نوشته آقای حسین علی آذرآبادگان است که بسیار جامع و مفید بوده و احکام فقهی را هم مورد مطالعه قرار داده است. (حسین علی آذر بادگان ; مجله: فقه ; بهار و تابستان ۱۳۸۱ - شماره ۳۱ و ۳۲)

اما باید توجه کرد که همه‌ی اینها ما را از نظر مراجع تقلید زنده بی‌نیاز نمی‌کند.

مبحث احکام:

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ:

«قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله): كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ، وَ كُلُّ مُسْكِرٍ حَمْرٌ».

کافی (ط - دار الحدیث)، ج ۱۲، ص: ۷۰۶

آنچه که در فقه آن را حرام دانسته اند «مسکر» یا همان «خمر» است.

استفتائاتی از آیت الله سیستانی؛

• آیا همه انواع الکل پاک است؟

جواب : همه انواع الکل پاک اند، اما خوردن آنها جایز نمی باشد.

• حکم الکل سفید و الکل صنعتی مثلاً در ترکیبات بعضی از عطرها چنانچه بر بدن مالیده شود آیا بدن نجس می شود؟

جواب : پاک است .

• استفاده کردن از ادکلن که ترکیب الکل دارد چه حکمی دارد؟

جواب : جایز است.

• آیا خوردن الکل حرام است؟ حتی اگر مصرف دارویی نداشته باشد ولی انسان مست نشود؟

جواب : حرام است، اگر نوشیدن مقدار زیاد آن موجب مستی بشود خوردن اندک آن هم جایز نیست.

• استفاده از داروهایی که در آنها مقداری الکل مخلوط شده است (مثلاً ۱٪) جایز است ؟

جواب : جایز نیست، مگر در صورت اضطرار

باز تذکر همیشه؛ در همه‌ی موارد باید به فتوای مرجع خود رجوع کرد.

مسأله ۱۱۲ - شراب و نَبِیذِ مسکر ، نجس است، و در غیر این دو از مسکرات مایع بجز فقّاع - که حکم آن خواهد آمد - احتیاط مستحبّ اجتناب است.

(همان گونه که در مسئله‌ی قبل دیده شد مسائل فقهی بسیار گسترده می‌باشد و فقهای بزرگوار در بیان یک مسئله موظّفند تمام حالات ممکن را در نظر قرار داده و توضیح دهند.)

مسأله ۱۱۳ - الکل صنعتی که برای رنگ کردن درب و پنجره و میز و صندلی و مصارف دیگر بکار می‌برند، تمام اقسامش پاک است.

مسأله ۱۱۴ - اگر انگور یا آب انگور به واسطه پختن جوش بیاید، پاک ولی خوردن آن حرام است، و اگر به غیر آتش جوش بیاید (مثلاً در مقابل حرارت محیطی جل می‌افتد یا قبل از مرحله‌ی سرکه شدن) خوردن آن حرام و بنابر احتیاط نجس است.

مسأله ۱۱۵ - خرما و مویز و کشمش و آب آنها اگر چه جوش بیایند پاک و خوردن آنها حلال است.

مسأله ۱۱۶ - فقّاع که از جو گرفته می‌شود و به آن آبجو می‌گویند نجس است، ولی آبی که به دستور طبیب از جو می‌گیرند و به آن (ماءالشعیر) می‌گویند پاک می‌باشد.

(تذکر این که در فقّاع، فرآیند تخمیر کامل می‌شود ولی در ماءالشعیر این فرآیند قطع شده‌است.)

آیات مربوط به حرمت شراب؛

(۱) قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ وَ الْإِثْمَ وَ الْبَغْيَ بَعِيْرَ الْحَقِّ وَ أَنْ تُشْرِكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطٰنًا وَ أَنْ تَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ

بگو: «پروردگار من فقط زشت کاری‌ها را - چه آشکارش (باشد) و چه پنهان- و گناه و ستم ناحق را حرام گردانیده است؛ و (نیز) اینکه چیزی را شریک خدا سازید که دلیلی بر (حقانیت) آن نازل نکرده؛ و اینکه چیزی را که نمی‌دانید به خدا نسبت دهید. (آیه‌ی شریفه‌ی ۳۳ سوره‌ی مبارکه‌ی اعراف)

(۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَ الْمَيْسِرُ وَ الْأَنْصَابُ وَ الْأَرْزَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطٰنِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، شراب و قمار و بتها و تیره‌های قرعه پلیدند (و) از عمل شیطانند. پس، از آنها دوری گزینید، باشد که رستگار شوید.

(آیه‌ی شریفه‌ی ۹۰ سوره‌ی مبارکه‌ی مائده)

(۳) إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطٰنُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَ الْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَ الْمَيْسِرِ وَ يَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَ عَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ

همانا شیطان می‌خواهد با شراب و قمار، میان شما دشمنی و کینه ایجاد کند، و شما را از یاد خدا و از نماز باز دارد. پس آیا شما دست برمی‌دارید؟

(آیه‌ی شریفه‌ی ۹۱ سوره‌ی مبارکه‌ی مائده)

﴿ ۴ ﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

در باره شراب و قمار، از تو می‌پرسند، بگو: «در آن دو، گناهی بزرگ، و سودهایی برای مردم است، (ولی) گناهشان از سودشان بزرگتر است.» و از تو می‌پرسند: «چه چیزی انفاق کنند؟» بگو: «مازاد (بر نیازمندی خود) را.» این گونه، خداوند آیات (خود) را برای شما روشن می‌گرداند، باشد که در (کار) دنیا و آخرت بیندیشید.

(آیه‌ی ۲۱۹ سوره‌ی بقره)

روایات و حکایات مربوط به حرمت شراب:

۱) امیرالمؤمنین (علیه السلام) علیه درباره اجتناب از شراب می‌فرماید؛

لَوْ وَقَعَتْ قَطْرَةٌ فِي بَيْتٍ فَبُنِيَتْ مَكَانَهَا مَنَارَةٌ لَمْ أُؤَدِّنْ عَلَيْهَا وَلَا وَقَعَتْ فِي نَهْرٍ ثُمَّ جَفَّتْ وَ نَبَتَ فِيهِ الْكَلَأُ لَمْ أُرْعَهُ

اگر قطره‌ای از شراب در چاهی بیفتد و بر آن مکان مناره‌ای بلند بنا شود، بر آن مناره اذان نمی‌گویم، و اگر قطره‌ای از شراب در رودخانه‌ای بیفتد سپس آب آن خشک شود، و از زمین او سبزه‌زاری برآید، هیچ حیوانی را در آن سبزه‌ها نمی‌چرانم.

سعد السعود للنفوس منضود سید بن طاووس ص ۱۲۹ - مستدرک الوسائل ج ۴ ص ۷۵

جالب این که حیوانات حتی الاغ، میوه‌ی گندیده را شاید بخورد ولی شراب و انگور آن را نمی‌خورد.

﴿ ۲ ﴾ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يَأْكُلُ عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ.

امام صادق (علیه السلام) از پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) نقل نموده است که: کسی که به خدا و روز قیامت ایمان داشته باشد از سفره‌ای نمی‌خورد که بر سر آن خمر نوشیده می‌شود.

کافی ج ۶ ص ۲۶۸

۳) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا- إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ أَمَّا الْخَمْرُ فَكُلُّ مُسْكِرٍ مِنَ الشَّرَابِ

خَمْرٌ إِذَا أُخْمِرَ فَهُوَ حَرَامٌ وَ أَمَّا الْمُسْكِرُ كَثِيرُهُ وَ قَلِيلُهُ حَرَامٌ

از امام باقر (عليه السلام) در قول خداوند «ای کسانی که ایمان آوردید همانا خمر و قمار، تیرهای شرط بندی و...» فرمود: اما می هر

آن نوشیدنی است که مست کند و هر آنچه خرد را پوشاند و مستی بیاورد کم و زیادش حرام است.

بحار الأنوار ج ۶۳، ص: ۴۸۸

۴) عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ أَوْ مُسْكِرًا لَمْ تُقْبَلْ صَلَاتُهُ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا فَإِنْ عَادَ سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ طِينَةِ حَبَالٍ قُلْتُ وَ

مَا طِينَةُ حَبَالٍ قَالَ صَدِيدٌ يَخْرُجُ مِنْ فُرُوجِ الزَّانَةِ.

سعد اسکاف گوید: امام باقر (عليه السلام) فرمودند: شخصی که شراب یا هر نوع چیز مستی آوری بخورد چهل روز نمازش پذیرفته

نگردد، و اگر دوباره بخورد، خداوند به او از شراب «طینت خبال» می نوشاند. عرض کردم: آن چیست؟ فرمود: چرک و عرقی است

که از عورت زناکاران خارج می گردد.

معانی الاخبار ص ۱۶۴

۵) لَا تَجْلِسُوا عَلَى مَائِدَةٍ يُشْرَبُ عَلَيْهَا الْخَمْرُ فَإِنَّ الْعَبْدَ لَا يَذِرِي مَتَى يُؤْخَذُ

بر سر سفره ای که در آن خمر نوشیده می شود ننشینید چرا که همانا بنده نمی داند که چه وقت گرفته می شود. (یعنی چه زمانی

جانش گرفته میشود یا چه وقت به گناهی او را مواخذه می کنند.)

وسائل الشیعه ج ۲۵ ص ۲۹

۶) وَ قَالَ (عليه السلام) لَا تَجَالِسُوا مَعَ شَارِبِ الْخَمْرِ وَ لَا تَعُوذُوا مَرْضَاهُمْ وَ لَا تُشَيِّعُوا جَنَائِزَهُمْ وَ لَا تُصَلُّوا عَلَى أَمْوَاتِهِمْ فَإِنَّهُمْ كِلَابُ أَهْلِ

النَّارِ كَمَا قَالَ اللَّهُ اخْسُوا فِيهَا وَ لَا تُكَلِّمُونِ

وَ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: الْعَبْدُ إِذَا شَرِبَ شَرْبَةً مِنَ الْخَمْرِ ابْتَلَاهُ اللَّهُ بِخَمْسَةِ أَشْيَاءٍ فِي الْأَوَّلِ قَسَا قَلْبُهُ وَ فِي الثَّانِي تَبَرَّأَ مِنْهُ جِبْرَائِيلُ وَ مِيكَائِيلُ وَ

إِسْرَافِيلُ وَ جَمِيعُ الْمَلَائِكَةِ وَ فِي الثَّلَاثَةِ تَبَرَّأَ مِنْهُ جَمِيعُ الْأَنْبِيَاءِ وَ الْأَئِمَّةِ وَ فِي الرَّابِعَةِ تَبَرَّأَ مِنْهُ الْجَبَّارُ جَلَّ جَلَالُهُ وَ الْخَامِسُ قَوْلُهُ عَزَّ وَ

جَلَّ وَ أَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَا وَاهُمْ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَ قِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ

با کسی که شراب می نوشد مجالست نکنید و از آنها وقتی مریض می شوند عیادت نکنید و جنازه آنها را تشییع نکنید و بر مرده-

های آنها نماز نخوانید پس به درستی که آنها سگ های اهل جهنم هستند. همانطور رفتار کنید که پیامبر فرمود. آنها را طرد

کنید و با ایشان صحبت نکنید.

همانا بنده هنگامی که شراب نوشید خداوند او را به ۵ چیز مبتلا می کند اول قساوت قلب و دوم جبرئیل و میکائیل و اسرافیل و جمیع ملائکه از او روی برائت می جویند و سوم این که همه انبیاء و ائمه از او بیزاری می کنند و چهارم این که خدای عز و جل از او روی برمی گرداند و پنجم این قول خداوند است که " و کسانی که فسق مرتکب شدند پس جایگاه آنها آتش است و هر موقع که اراده خروج از آن کنند به آن برگرداننده می شوند و به آن ها گفته می شود بچشید عذاب جهنم را، همان چیزی که آن را تکذیب می کردید.

بحار الأنوار ج ۷۶، ص ۱۴۹

(۷) قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الدُّنْيَا سَقَاهُ اللَّهُ مِنْ سَمِّ الْأَسَاوِدِ وَ مِنْ سَمِّ الْعَقَارِبِ شَرْبَةً يَتَسَاقَطُ مِنْهَا لَحْمٌ وَ جَهِيهِ فِي الْإِنَاءِ قَبْلَ أَنْ يَشْرَبَهَا فَإِذَا شَرِبَهَا تَفْسَخَ لَحْمُهُ وَ جِلْدُهُ كَالْجِيفَةِ يَتَأَذَى بِهِ أَهْلُ الْجَمْعِ وَ يُؤْمَرُ بِهِ إِلَى النَّارِ أَلَا وَ شَارِبُهَا وَ غَاصِرُهَا وَ مُعْصِرُهَا وَ بَائِعُهَا وَ مُبْتَاغُهَا وَ حَامِلُهَا وَ الْمَحْمُولَةُ إِلَيْهِ وَ أَكِلُ ثَمَنِهَا سَوَاءٌ فِي إِثْمِهَا وَ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ تَعَالَى لَهُمْ صَلَاةً وَ لَا صَوْمًا وَ لَا حَجًّا وَ لَا عُمْرَةً حَتَّى يَتُوبَ وَ لَوْ مَاتَ قَبْلَ أَنْ يَتُوبَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَسْقِيَهُ بِكُلِّ جُرْعَةٍ فِي الدُّنْيَا شَرْبَةً مِنْ صَدِيدِ جَهَنَّمَ

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه و آله) أَلَا وَ إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ حَرَّمَ الْخَمْرَ بَعِيْنَهَا وَ الْمُسْكِرَ مِنْ كُلِّ شَرَابٍ أَلَا وَ إِنَّ كُلَّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ۹ مَثَلُ شَارِبِ الْخَمْرِ كَمَثَلِ الْكِبْرِيْتِ فَاحْذَرُوهُ لَا يُنْتَنِكُمْ كَمَا يُنْتَنُ الْكِبْرِيْتُ وَ إِنَّ شَارِبَ الْخَمْرِ يُصْبِحُ وَ يُمْسِي فِي سَخَطِ اللَّهِ وَ مَا مِنْ أَحَدٍ يَبِيْتُ سَكَرَانَ إِلَّا كَانَ لِلشَّيْطَانِ عَرُوسًا إِلَى الصَّبَاحِ فَإِذَا أَصْبَحَ وَجَبَ عَلَيْهِ أَنْ يَغْتَسِلَ كَمَا يَغْتَسِلُ مِنَ الْجَنَابَةِ فَإِنْ لَمْ يَغْتَسِلْ لَمْ يَقْبَلْ مِنْهُ صَرْفٌ وَ لَا عَدْلٌ وَ لَا يَمْشِي عَلَى ظَهْرِ الْأَرْضِ أَبْغَضُ إِلَى اللَّهِ مِنْ شَارِبِ الْخَمْرِ

پیامبر (صلى الله عليه و آله) ؛ کسی که در دنیا شراب بنوشد، خداوند به او از سم رتیل ها و عقرب ها می نوشاند. شربتی که بواسطه آن گوشت از صورت انسان می افتد قبل از آن که آن شربت را بنوشد. پس هنگامی که آن را بنوشد گوشت و پوست او از هم جدا می شود و مانند کیسه ای می شود که بواسطه آن دشمنان خدا (اهل الجمع) را عذاب می کنند در آتش جهنم.

آگاه باشید که نوشندهی آن ، تهیّه کننده اش ، فروشنده ، خریدار ، حمل کننده ، کسی که آن را برای حمل آماده می کند و خورندهی ثَمَن آن، در گناهش یکسان هستند.

و خداوند تعالی از آنها نماز و روزه و حج و عمره و را قبول نمی کند مگر اینکه توبه کنند و اگر بمیرند در حالیکه توبه نکرده باشند، حقی برای خداوند است که به او شربتی در قبال هر جرعه ای از شراب که نوشیده است از مایع مذاب جهنم بچشانند. سپس پیامبر (صلى الله عليه و آله) فرمودند که خداوند خمر و مسکر را حرام کرد به خاطر خمر بودنش. بدانید که هر مسکری حرام

است. پیامبر فرمود مثال شارب خمر مثال کبریت است پس، از آن برحذر باشید.

«شارب خمر» صبح را شب نمی‌کند مگر اینکه در سخط خدا باشد و هیچ شارب خمری نیست که بخوابد مگر اینکه عروس شده باشد برای شیطان. پس وقتی بیدار شود باید غسل کند همانطور که از جنابت غسل می‌کند. پس اگر غسل نکند از او هیچ عملی قبول نمی‌شود و هیچ کس بر پشت زمین قدم بر نمی‌دارد که مبعوض تر از «شارب خمر» باشد در نزد خداوند باشد.

بحارالانوار ج ۷۶ ص ۱۵۰

۳ تحفه :

(۱) عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ عَنِ الْحَلْبِيِّ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ^(عليه السلام) عَنْ دَوَاءٍ يُعْجَنُ بِالْخَمْرِ لَا يَجُوزُ أَنْ يُعْجَنَ بغيرِهِ إِنَّمَا هُوَ اضْطِرَّارٌ فَقَالَ لَا وَاللَّهِ لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَنْظُرَ إِلَيْهِ فَكَيْفَ يَتَدَاوَى بِهِ وَإِنَّمَا هُوَ بِمَنْزِلَةِ شَحْمِ الْخِنْزِيرِ الَّذِي يَقَعُ فِي كَذَا وَكَذَا لَا يَكْمَلُ إِلَّا بِهِ فَلَا شَفَى اللَّهُ أَحَدًا شَفَاهُ خَمْرٌ وَشَحْمُ خِنْزِيرٍ

حلبی گوید: به امام صادق ^(عليه السلام) عرض کردم: آیا خوردن دوائی که با شراب معجون شده و با غیر آن نیز معجون نمی‌شود و ما ناچاریم، آیا جایز است؟

حضرت فرمود: نه به خدا قسم؛ برای مسلمان حلال نیست که به آن نگاه کند، چگونه با آن مداوا کند؟

همانا چون پیه خوک است که جزء فلان و فلان داروست و آن دارو جز با آن درست نمی‌شود (کامل نمی‌شود)، خداوند شفا ندهد کسی را که از شراب و چربی و پیه خوک شفاء و بهبودی بخواهد.

طب الأئمة: ص ۶۲ - بحارالأنوار ج: ۷۶ ص: ۱۴۴

(۲) عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مِهْرَانَ الْكُوفِيِّ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ يَزِيدَ عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ الصَّقَلِيِّ قَالَ حَضَرْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ ^(عليه السلام) فَسَأَلَهُ رَجُلٌ بِهِ الْبُؤَاسِيرُ الشَّدِيدُ وَقَدْ وَصِفَ لَهُ دَوَاءٌ سُكَّرَجَةً مِنْ نَبِيذِ صُلْبٍ لَا يُرِيدُ بِهِ اللَّذَّةَ وَ لَكِنْ يُرِيدُ بِهِ الدَّوَاءَ فَقَالَ لَا وَ لَا جُرْعَةً قُلْتُ لِمَ قَالَ لِأَنَّهُ حَرَامٌ وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَجْعَلْ فِي شَيْءٍ مِمَّا حَرَّمَ دَوَاءً وَ لَا شِفَاءً

عمر بن یزید صیقل گوید: خدمت امام صادق ^(عليه السلام) شرفیاب شدم، مردی - که مبتلا به بیماری بواسیر شدید بود - از ایشان سؤال نمود: برای دردم دوائی که با آب جو مست کننده تهیه شده است توصیه کرده‌اند، و من از خوردن آن قصد لذت ندارم، بلکه جنبه‌ی دوائی آن را کار دارم آیا جایز است از آن مصرف کنم؟

حضرت فرمود: خیر، یک جرعه هم جایز نیست.

عرض کردم: چرا؟

حضرت فرمود: چون حرام است. و همانا خداوند عزوجل شفا را در هیچ یک از چیزهایی که حرام نموده است قرار نداده است.

طب الأئمة: ص ۳۲ - بحارالأنوار: ج ۵۹ ص ۸۶

(۳) الْكَافِي، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ أَدِينَةَ قَالَ كَتَبْتُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) أَسْأَلُهُ عَنِ الرَّجُلِ يُنَعْتُ لَهُ الدَّوَاءَ مِنْ رِيحِ الْبَوَاسِيرِ فَيَشْرَبُهُ بِقَدْرٍ سُكَّرَجَةٍ مِنْ نَبِيذٍ صُلْبٍ لَيْسَ يُرِيدُ بِهِ اللَّذَّةَ إِنَّمَا يُرِيدُ بِهِ الدَّوَاءَ فَقَالَ لَا وَ لَا جُرْعَةً وَ قَالَ إِنْ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَمْ يَجْعَلْ فِي شَيْءٍ مِمَّا حَرَّمَ شِفَاءً وَ لَا دَوَاءً

در کافی (ج ۶ ص ۴۱۳): بسندی از عمر بن اذینه که بامام ششم نوشتم (و همین پرسش و پاسخ را که در حدیث قبل بود را نقل کرده)

بحار الأنوار ج : ۵۹ ص : ۸۶

شرکت یا نشستن سر سفره یا میزی که در آن شراب خورده می شود ، حرام است.

عکس زیر فقط جهت اطلاع معلمین گرامی برای دانش آموزان خاص

TOBACCO در باره پیامد مصرف **سیگار** **قلیان** چه می دانید؟

اختلال در حافظه کوتاه مدت

رنگ پریدگی پوست
جوش پوستی

سرطان ریه
عفونت دستگاه تنفسی

سکته
بیماری قلبی

سرطان معده

سرطان کلیه

سرطان مثانه

سرطان مری
سرطان حلق، گلو، حنجره

سرطان دهان
زردی دندان
بوی بد دهان

مغز

دهان

مری

ریه

قلب

کلیه

معده

مثانه

تولید کننده
تخریب بافت ریه
مشکل در تنفس
بیماری های مزمن ریه
کاهش گردش خون
کاهش گلبول های قرمز
افزایش خطر ابتلا به ذات الریه
کاهش تراکم استخوان
افزایش احتمال شکستگی استخوان
کاهش عملکرد ورزشی

UNODC
United Nations Office on Drugs and Crime
دفتر مقابله با مواد و جرم سازمان ملل متحد

سازمان مبارزه با مواد مخدر
Presidency
Drug Control Headquarter